

DRAWING

An abstract painting featuring a white teapot and a glass on a vibrant blue background. The teapot is on the right, with a white handle and a spout. The glass is on the left, filled with a blue liquid. The painting style is expressive, with visible brushstrokes and a bold color palette.

ATTENTION

6 DAAN

8 MARIJN

12 JACQUELINE

14 HAR

18 HESTER

20 JOOST

24 FREDERIQUE

26 MARCEL

30 PETER

32 RIK

DONKERS

VAN KREIJ

PEETERS

VAN DER PUT

OERLEMANS

KRIJNEN

JONKER

VAN EEDEN

MORRENS

DE BOE

Colofon / Colophon

Deze publicatie is onderdeel van de
Tentoonstelling Cluster Bubble V Drawing
Attention, die te zien is van 1 juni t/m 14 juli
2024. Bij Omstand — presentatieruimte voor
actuele kunst, Arnhem

This publication is part of the exhibition Cluster
Bubble V Drawing Attention, on view from
the 1st of June until the 2nd of July 2024. At
Omstand — space for contemporary art, Arnhem

Idee en samenstelling / Idea and composition
Lieven Hendriks en Rob Groot Zevert

Deelnemende Kunstenaars /
Participating Artists

Marijn van Kreij
Jacqueline Peeters
Har van der Put
Hester Oerlemans
Joost Krijnen
Daan Donkers
Frederique Jonker
Marcel van Eeden
Peter Morrens
Rik De Boe

Tekst / Text

Siena Timmer
Layla van den Berg
Noa Broodman
Helen de Lange
Louise Doevelaar
Emmy Roebbers
Leticia Mendes Dias
Zoë Groen
Neele Adema

Redactie / Editorial

Rob Groot Zevert (Eindredacteur/Editor-in-chief)
Mira Malešević
Noa Broodman
Helen de Lange

Vertaling / Translation

Mira Malešević

Grafische Ontwerp / Graphic Design

Studio Corine van der Wal

Drukwerk / Printing

Printis, Arnhem

Speciale dank aan / Special thanks to

ArTEZ afd. DBKV - Janneke Korsten en/and
Jesse van Oosten

Vragen of contact / Questions or contact

mailto: info@omstand.nl

© 2024 Omstand, Arnhem

omstand

GEMEENTE
Arnhem

M
mondriaan
fonds

VOOR WOORD PRE FACE

Dit magazine verschijnt bij de tentoonstelling CLUSTER BUBBLE V — DRAWING ATTENTION, samengesteld door Lieven Hendriks en Rob Groot Zevert, van 1 juni t/m 14 juli 2024 bij Omstand — space for contemporary art, Arnhem.

Omstand organiseert een jaarlijkse groepstentoonstelling waarin telkens een medium in de kunst wordt belicht. 'Cluster Bubble' verwijst naar het concept van een groep van afzonderlijke entiteiten of cellen dat met elkaar verbonden is in een dynamisch geheel. Wat we in feite nastreven is de synergie en dat de werken elkaar versterken. Het effect, waarbij de samenwerking groter is dan elk van de deelnemers afzonderlijk zou kunnen bereiken.

Dit jaar hebben we een tentoonstelling samengesteld waarin het medium tekenen centraal staat. Onder de titel Drawing Attention toonden we werken van tien verschillende kunstenaars. Rik De Boe, Daan Donkers, Marcel van Eeden, Frederique Jonker, Marijn van Kreijl, Joost Krijnen, Peter Morrens, Hester Oerlemans, Jacqueline Peeters en Har van der Put.

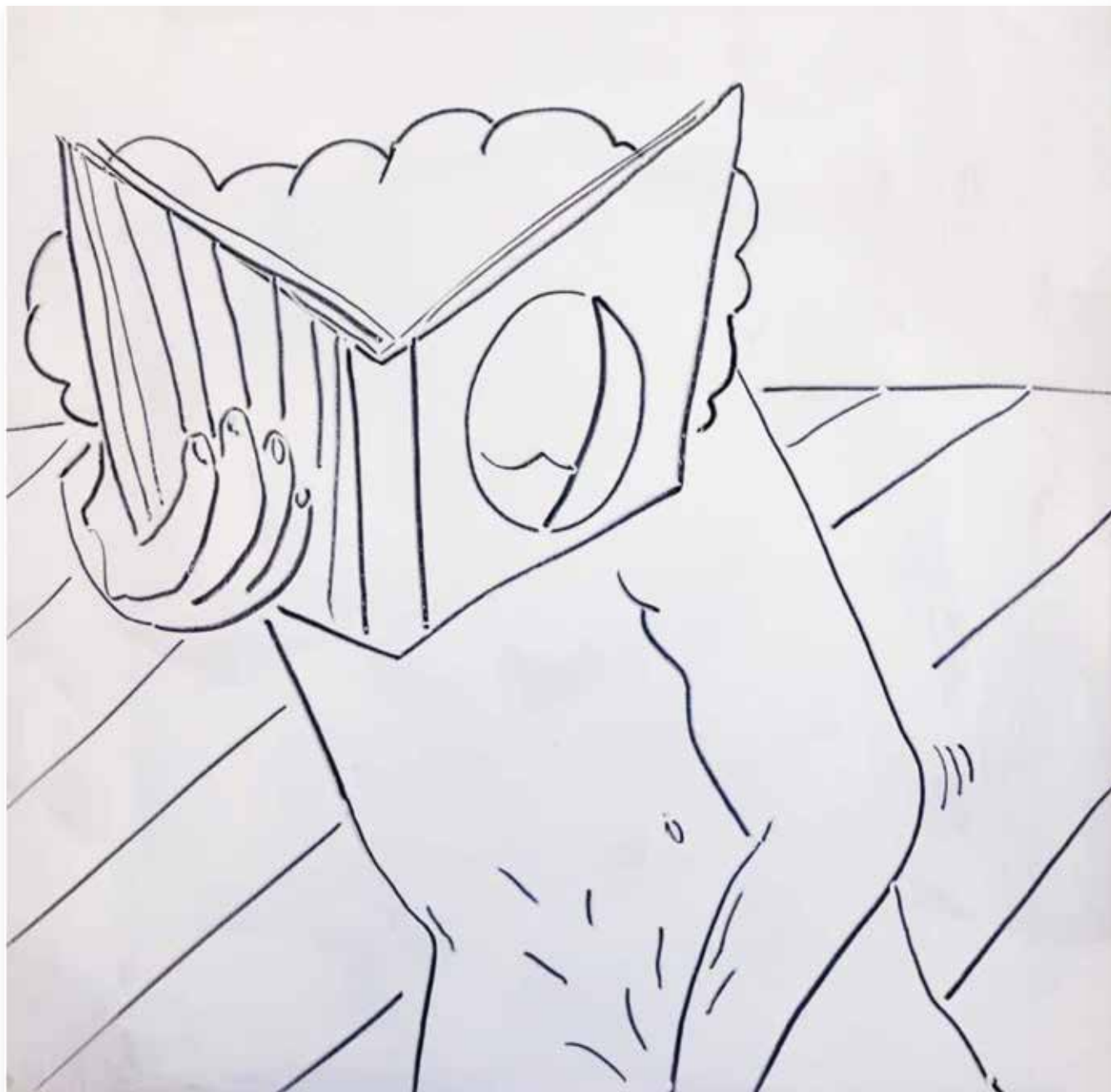
De uitgave van dit Omstand magazine is tot stand gekomen dankzij de inzet van eerstejaars studenten Docent Beeldende Kunst en Vormgeving aan ArtEZ Arnhem: Emmy, Helen, Letícia, Layla, Louise, Neele, Noa, Siena en Zoë. Deze opdracht was in het kader van het vak Veld, waarbij de studenten na een eerdere stage op middelbare scholen nu kennismaken met diverse kunstinstellingen, aangezien dit ook hun toekomstige beroepsomgeving kan worden. Twee studenten, Helen en Noa, kregen de rol van hoofdredacteur. Zij waren verantwoordelijk voor de planning, algehele organisatie en hielden contact met Omstand, Rob Groot Zevert. Mira Malešević, tweedejaars kunstgeschiedenis aan de Radboud Universiteit, was verantwoordelijk voor de eindredactie. Iedere student kreeg een kunstenaar toegewezen; daar werd research naar gedaan en dit resulteerde in korte portretjes. Met enkele kunstenaars, zoals Daan Donkers, zijn we het gesprek aangegaan. Daarnaast is er gezamenlijk gewerkt aan een essay over tekenen. Het essay eindigt met een gedicht dat is geschreven door Emmy.

This magazine is published to accompany the exhibition CLUSTER BUBBLE V — DRAWING ATTENTION, curated by Lieven Hendriks and Rob Groot Zevert, from June 1 to July 14, 2024 at Omstand — space for contemporary art, Arnhem.

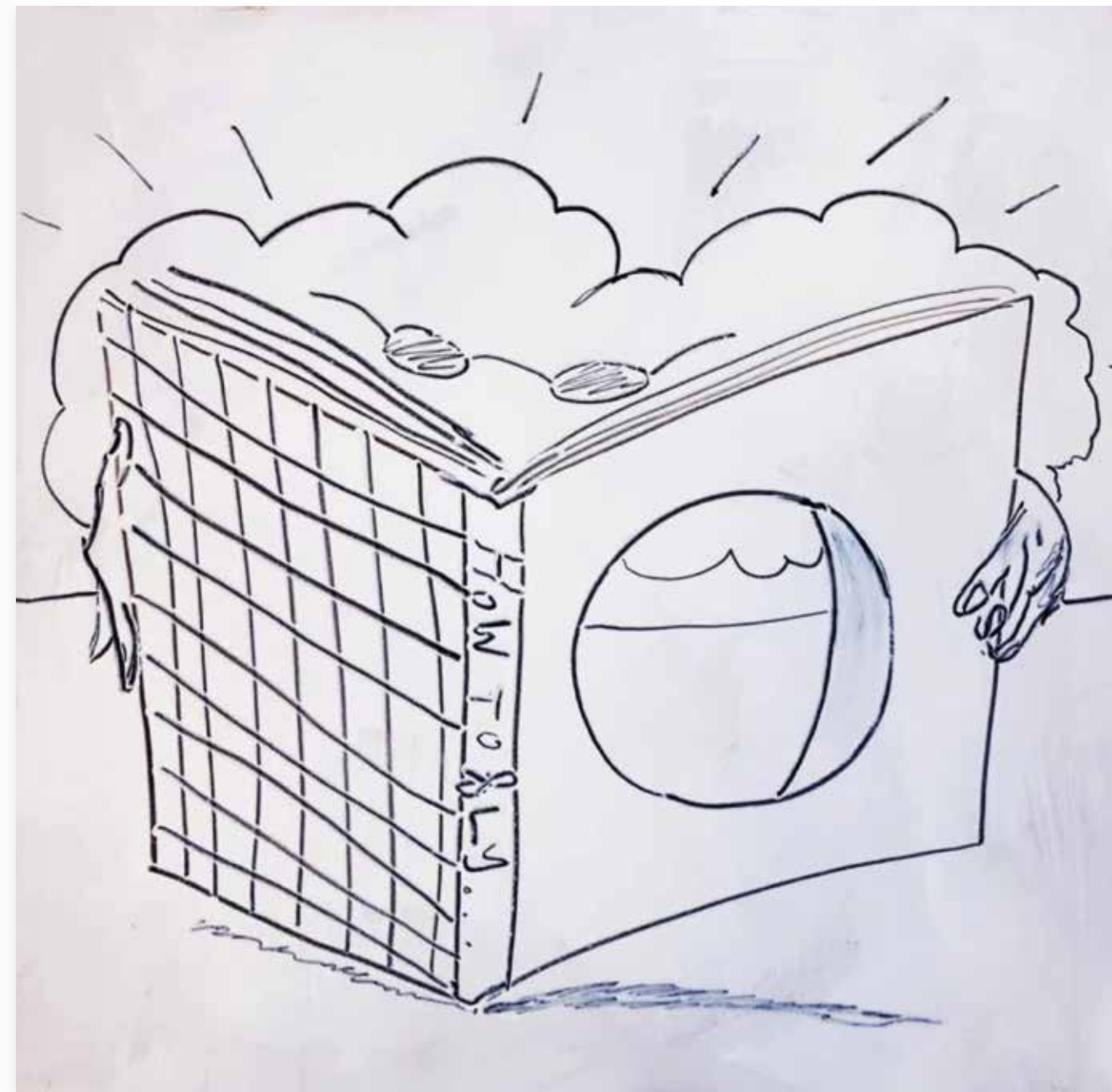
Omstand organizes an annual group exhibition, each time highlighting a medium in art. 'Cluster Bubble' refers to the concept of a group of separate entities or cells connected to each other in a dynamic whole. Essentially, what we are aiming for is synergy and for the works to reinforce each other. The effect, where the collaboration is greater than each of the participants could achieve separately.

This year we have curated an exhibition focusing on the medium of drawing. Under the title Drawing Attention, we are showing works by ten different artists. Rik De Boe, Daan Donkers, Marcel van Eeden, Frederique Jonker, Marijn van Kreijl, Joost Krijnen, Peter Morrens, Hester Oerlemans, Jacqueline Peeters and Har van der Put.

This edition of Omstand magazine was made possible through the efforts of first-year students Teaching Visual Arts and Design at ArtEZ Arnhem: Emmy, Helen, Letícia, Layla, Louise, Neele, Noa, Siena and Zoë. This assignment was as part of the Field course, where after a previous internship in high schools, students are now introduced to various art institutions, as this may also become their future professional environment. Two students, Helen and Noa, were given the role of managing editor. They were responsible for planning, overall organization and kept in touch with Rob Groot Zevert from Omstand. Mira Malešević, a second-year art history student at Radboud University, was responsible for the final editing. Each student was assigned an artist; research was done on them and this resulted in short portraits. We engaged in conversation with some artists, such as Daan Donkers. Besides, we worked together on an essay about drawing. The essay ends with a poem, written by Emmy.

^ Daan Donkers, *Bijna*, Acryl en pastelkrijt op MDF 4mm, 61 × 61 cm

> Daan Donkers, *Onderwijs neemt in rap tempo toe*, acryl en pastelkrijt op MDF 4mm, 56 × 53 cm

< ^ Marijn van Kreijl, *Untitled (Message to the Messengers) I, II*, 2007/2023
 Acrylic, gouache, pencil and pen on paper, 2 sheets, 32,2 x 24,7cm each
 Photography: Peter Cox. Collection artist.

DAAN DONKERS

Daan Donkers (1996) studeert dit jaar af aan de kunstacademie van Utrecht, de HKU. Hij is een schilder en tekenaar die muziek als directe bron voor zijn beelden gebruikt. Op MDF platen van 4 mm breed, tekent en krast hij in de droogtijd van de verf, waarmee hij precies dat moment wil vastleggen. Zijn werk is poëtisch en spreekt een eigen taal. Vanuit muziek ontstaan zijn beelden die mysterie, verhalen over het leven en eindeloze verhalen over momenten bevatten. In zijn werken gebruikt hij beelden die met enige regelmaat terugkomen. Hij zoekt naar iconen, beelden die zó raak zijn dat ze universeel lijken. De kijker herkent het beeld gelijk, het is simpel en poëtisch. Zijn werken lijken op statements, maar het zijn vooral vragen en stellingen. De titels geven zijn werk een extra dimensie en de taal op het werk is een onderdeel op zichzelf. In zijn werk bestaan geen series. Hij zoekt naar het nieuwe, naar zichzelf kunnen uiten en heruitvinden. Ondanks dat hij weet dat de waarheid niet bestaat, is hij er naar op zoek. Op zoek naar eenvoud en positiviteit is hij in een constante strijd met zichzelf, vechtend voor het mooie en het goede en de kern van het leven. Ontvangen en zenden, zenden en ontvangen, dat is wat hij doet en dat is wat hij laat zien.

Siena en Leticia gingen in gesprek met Daan en ontdekten buitengewone inzichten en boeiende perspectieven op het leven, de kunst en muziek.

Wat is de betekenis van tekenen voor jou, Daan?

“Wat ik graag over tekenen wil zeggen is dat tekenen een begin is... [...] Teken en is zo menselijk. Alles begint bij tekenen en bij het schetsen van dingen. Je kan bijvoorbeeld ook een tekst tekenen, niet alleen iets visueel. Maar tekenen is niet per se alleen een begin... Waar ik ook graag voor wil staan is dat tekenen heel goed een eindproduct kan zijn.”

Wat zou je zijn zonder taal?

“Taal kan je werk beïnvloeden en is vaak een deel van wat je ziet. Ik vind het mooi hoe taal werkt en de view van kijkers kan bepalen. Woorden bepalen hoe wij alles om ons heen zien, ze omschrijven de kaders van het leven. Dat vind ik mooi aan taal en het is spannend om daarmee te spelen. Zo loopt een titel van een werk vaak mee met de inhoud. Wat nou als je dat omdraait?! Om deze spanning te creëren gaf ik mijzelf een tijd geleden de opdracht om bij iets wat ik maakte een woord te zoeken dat hier compleet tegenover stond en een titel aan mijn werk te geven dat hier niets te maken had. Ik ben dan erg benieuwd hoe dit de kijker beïnvloed.”

Wat is jouw rode draad in jouw werk?

“Rode draad in mijn werk is een constant gevecht met mezelf en met anderen over de kern van het leven. Voor het mooie, het goede en wat eenvoudig is maar toch een spannend en een positief gevoel kan opwekken. Als ik bijvoorbeeld een boom teken heb ik soms het idee dat men vindt dat dit te weinig inhoud heeft, want een boom is zo'n simpel en positief beeld. Maar dat wordt onderschat, simpelheid is juist de kern. Juist omdat een boom zo'n universeel verschijnsel is, vind ik het een geschikt onderwerp en spannend om te tekenen. [...] Ik schrijf ook muziek, over het hier en nu en wat er gebeurt in de wereld, maar het sterkst vind ik liefdesliedjes. Hier wordt in de kunst nogal op neergekeken want 'het is al zo vaak gedaan'. Terwijl ik geloof dat het altijd weer gezegd mag worden.”

Daan Donkers (1996) is graduating this year from Utrecht's art academy, the HKU. He is an artist and a musician who uses music as a direct source for his art. He enjoys working in the tradition of drawing and painting. On MDF boards 4 mm wide, he draws and scratches in the drying time of the paint, by which he wants to capture exactly the moment. His work is poetic and speaks its own language. Emerging from music, his images contain of mystery, stories of life and endless tales of moments. In his works, he uses images that reappear with some regularity. He searches for icons, images that are so striking that they seem universal. The viewer recognizes the image immediately, it is simple and poetic. His works resemble statements, but they are mainly questions and assertions. The titles give his work an extra dimension and the language on the work is a part on its own. There are no series in his work. He is searching for the new, for being able to express and reinvent himself. Despite knowing that the truth does not exist, he is looking for it. In search of simplicity and positivity, he is in a constant battle with himself, fighting for the beautiful, the good, and the core of life. To receive and to send, to send and to receive, that is what he does and that is what he reveals.

Siena and Leticia engaged in a conversation with Daan and discovered extraordinary insights and fascinating perspectives on life, art and music.

What is the meaning of drawing for you, Daan?

“What I like to say about drawing is that drawing is a beginning.... [...] Drawing is so human. Anything starts with drawing and sketching things. For example, you can draw a text, not just something visual. However, drawing is not necessarily just a beginning.... Also, what I like to stand for is that drawing can very well be an end product.”

What would you be without language?

“Language can influence your work and is often a part of what you see. I love how language works and can determine the view of viewers. Words determine how we see everything around us, they define the frameworks of life. That's what I love about language and it's exciting to play with it. For example, a title of a work often runs with the content. What if you turn that around! In order to create this tension, some time ago I gave myself the assignment to look for a word that was completely opposite to something I was making and to give a title to my work that had nothing to do with it. I am very curious to see how this affects the viewer.”

What is your common thread in your work?

“Common thread in my work is a constant struggle with myself and with others about the essence of life. For the beautiful, the good and what is simple yet can create excitement and a positive feeling. For example, when I draw a tree, I sometimes have the idea that people think it has too little depth, because a tree is such a simple and positive image. But that is underestimated, simplicity is precisely the essence. Precisely because a tree is such a universal phenomenon, I find it a suitable subject and exciting to draw. [...] I also write music, about the present and what is going on in the world, but I think love songs are the strongest. In art this is looked down on quite a bit because 'it's been done so many times'. While I believe it can always be said again.”

MARIJN VAN KREIJ

Het veelzijdige werk van Marijn van Kreij (1978) is kenmerkend door zijn gebruik van toe-eigening en herhaling. De kunstenaar studeerde aan de AKV St. Joost in Breda en aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Sinds zijn afstuderen heeft Van Kreij een indrukwekkend en divers oeuvre opgebouwd waarbinnen het tekenen de kern vormt. In tentoonstellingen combineert hij zijn kleurrijke tekeningen, collages en schilderijen op papier met videoloops, muziek of mobiles.

Het werk van Van Kreij is speels en associatief, hij brengt elementen uit de kunstgeschiedenis, popcultuur en het dagelijkse leven samen in werken die zowel toegankelijk als gelaagd zijn. Al doende zoekt hij in zijn werk naar het functioneren van kunst, betekenisgeving en de relatie tussen het werk zelf, de kunstenaar en de toeschouwer. Door gebruik te maken van herhaling en daarmee stil te staan bij de teken-actie zélf betreft hij de toeschouwer bij de totstandkoming van een werk. Volgens de kunstenaar maakt de herhaling het beeld als het ware 'leeg'. In de herhaling wordt alles 'vorm' en de kunstenaar creëert daarmee ruimte voor nieuwe en andere interpretaties van het beeld.

Marijn van Kreij's (1978) diverse work is characterized by his use of appropriation and repetition. The artist studied at the AKV St. Joost in Breda and then spent two years studying at the Rijksakademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Since his graduation, Van Kreij has built up an impressive and diverse domain in which drawing is the main focus. In exhibitions, he combines his colorful drawings, collages and paintings on paper with video loops, music or mobiles.

The artworks of Marijn van Kreij are playful and associative, he brings elements from art history, pop culture and everyday life together in works that are both accessible and layered. In his work, he searches for the functioning of art, meaning and the relationship between the artwork itself, the artist and the viewer. By using repetition and thereby focusing on the act of drawing itself, he involves the viewer in the creation of a work. According to the artist, repetition makes the object 'empty' as it were. In repetition everything becomes a 'form' and the artist creates space for new and different interpretations of the artwork.

◀ Jacqueline Peeters, *Path*, 2023, olieverf op papier, 106 x 78 cm

^ Jacqueline Peeters, *Floor plan Holland Gallery*, 2022, inkt op papier, 107 x 78 cm

^ Har van der Put, *4 simultaneous scenes*, acryl op panel, 2016-2024

> Har van der Put, *7 simultaneous scenes*, acryl op panel, 2016-2024

JACQUELINE PEETERS

Jacqueline Peeters (1961) studeerde aan de Academie voor Beeldende Vorming in Tilburg en was resident aan Ateliers 63 in Haarlem. In 1987 won zij de Koninklijke Prijs voor de Schilderkunst. Peeters had solotentoonstellingen bij Motta te Eindhoven, Kabinett in Bern, Zazà Ramen in Milaan, Gerhard Hofland Gallery Amsterdam, Annie Gentils Gallery in Antwerpen en Loods12 in Wetteren.

Woorden, namen en haar eigen naam spelen een belangrijke rol in het werk van Peeters. Zo combineerde zij haar voornaam met de namen van mannen die ooit een Jacqueline als geliefde hadden en nam zij eerder de naam Madame de Parma aan, een naam om beroemd mee te worden. In andere van haar werken dansen namen van muzen en vrouwen van bekende mannelijke kunstenaars voorbij. In haar recentere werk begint ze met het opspelden van papiertjes met woorden, flarden tekst en namen. Zij probeert ruimte te geven aan haar persoonlijke gedachten, zonder deze volledig te verklappen. Op deze manier ontstonden er nieuwe werken op oude doeken, niet om de geschiedenis uit te wissen maar om het een nieuwe adem te geven.

Peeters is altijd blijven spelen met taal in haar werk. De ene keer laat ze de woorden, zinnen, opsommingen, namen of stambomen rechtstreeks op het doek dansen. Terwijl Peeters de andere keer de teksten op stukjes papier verspreid heeft liggen in haar atelier en ze opeens hun perfecte plekje in een van haar werken vindt. Op deze manier blijft Jacqueline Peeters ons steeds weer verrassen met lijnspellen en dansende letters in haar werk.

Jacqueline Peeters (1961) studied at the Academie voor Beeldende Vorming in Tilburg and was a resident at Ateliers 63 in Haarlem from 1984 to 1986. In the year 1987 she won the Royal Prize for Painting. Peeters had solo exhibitions at Motta in Eindhoven, Kabinett in Bern, Zazà Ramen in Milan, Gerhard Hofland Gallery in Amsterdam, Annie Gentils Gallery in Antwerp and Loods12 in Wetteren.

Words, names and her own name play an important role in Peeters' work. For example, she combined her first name with the names of men who once had a Jacqueline as a lover and took the name Madame de Parma, a name to become famous with. In other of her works, names of muses and wives of famous male artists dance by. In her more recent work, she begins pinning up pieces of paper with words, snippets of text and names. She attempts to give space to her personal thoughts without giving them away completely. This way new works were created on old canvases, not to erase history but to give it a new life.

Peeters has always continued to play with language in her artworks. Sometimes she lets the words, phrases, enumerations, names or family trees jump directly on the canvas. While other times, Peeters has the texts scattered on pieces of paper in her studio, and they suddenly find their perfect place in one of her works.

HAR VAN DER PUT

Har van der Put (1960) studeerde aan de Koninklijke academie voor kunst en vormgeving in Den Bosch, nu de AKV St. Joost in Den Bosch. Zelf heeft hij er lesgegeven, maar dan op de vestiging in Breda. Na zijn academietijd is hij veel oude meesters gaan bestuderen, waarbij hij vooral naar de lichtval en compositie keek.

In het werk van Van der Put is een zekere melancholie aanwezig, zoals hij het zelf zegt: "Het leven is hard, het leven is lijden, maar de wereld op zichzelf is mooi." In zijn werk is de snelle schets te herkennen, waardoor het schilderen en het tekenen samenkomen. Zo weet hij in een paar streken al een duidelijk beeld neer te zetten door middel van zijn gebruik van licht en donker. Dit contrast is essentieel in zijn werk, door de licht accenten wordt de aandacht getrokken en de schaduw tinten geven juist vorm. Van een afstand is een herkenbare voorstelling te zien, bijvoorbeeld personen of ruimtes. Dichterbij het werk is alleen de beweging van de verf te zien.

Van der Put werkt niet met een vast doel, maar hooguit met een ruw visioen. Hij houdt van een directe handeling. Hij werkt vooral in series van kleinere werken. Soms met één onderwerp zoals geparkeerde auto's, wachtende soldaten, hotelkamers, schipbreuken en soms met uiteenlopende onderwerpen die samengesteld één coherent niet-narratief beeld vormen. Zijn kleurgebruik is donker, meestal zwarte en grijze tinten, in combinatie met wit. Voorheen werkte Van der Put wel met kleur, maar naarmate hij er steeds bewuster mee bezig was ging hij het fenomeen kleur steeds meer problematiseren en koos hij ervoor om zich volledig toe te leggen op zwart, grijs en wit.

Har van der Put (1960) studied at the Royal Academy of Art and Design in Den Bosch, now called AKV St. Joost. He has also taught at this academy for a certain time, but at the location in Breda. After his time at the academy, he began to study many old masters, looking especially at light and composition.

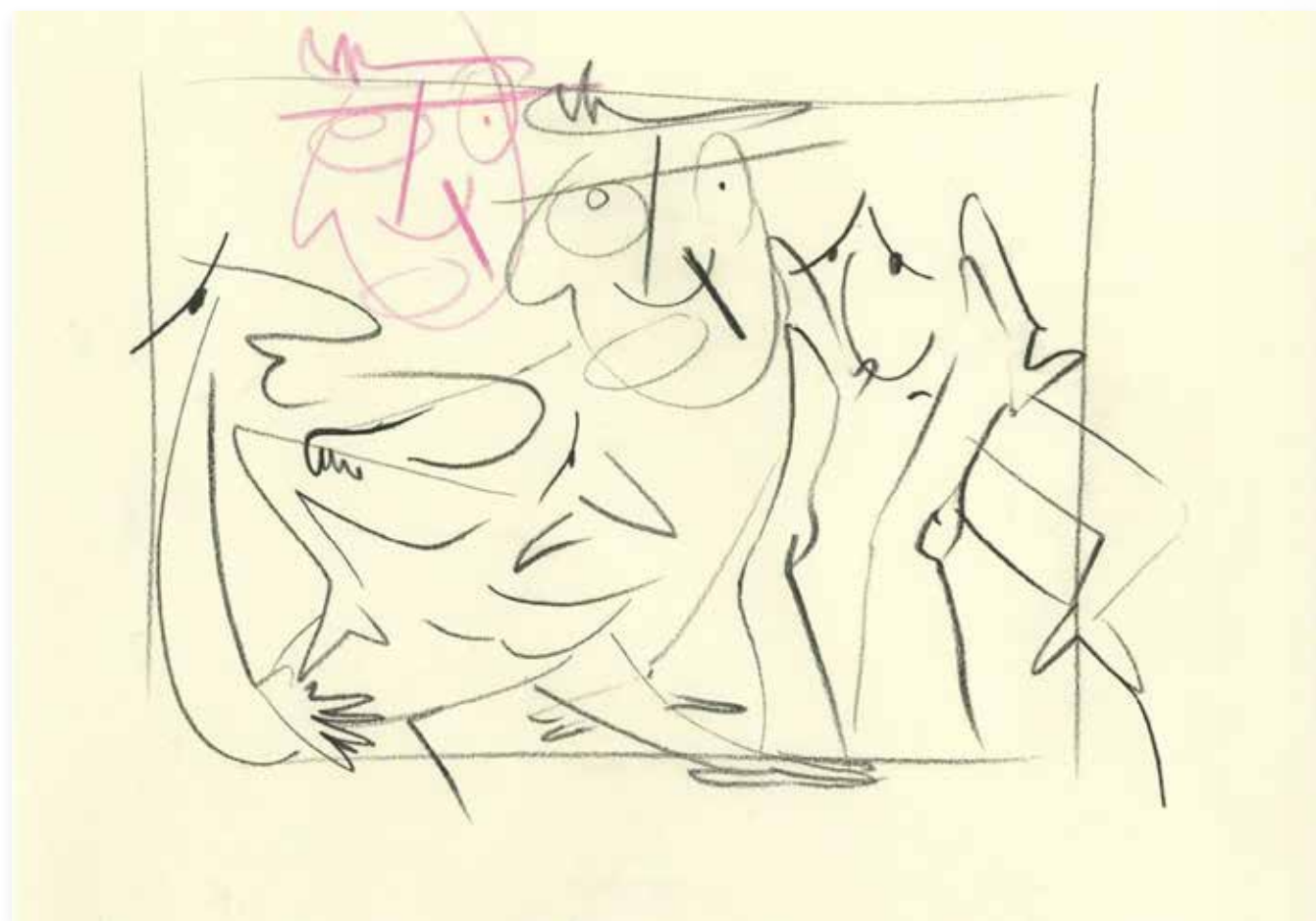
A certain melancholy is present in Van der Put's work, as he says himself: "Life is hard, life is suffering, but the world itself is beautiful." In his work the rapid sketch is recognizable, bringing together painting and drawing. For instance, he manages to create a clear image in just a few strokes through his use of light and dark. This contrast is essential in his work; the light accents draw attention and the shadow tones give it form. From a distance, a recognizable representation can be seen, for example people or spaces. Closer to the artwork, only the motion of the paint can be seen.

Van der Put does not work with a specific purpose, but merely with a rough vision. He prefers direct action. He mostly works in series of smaller works. Sometimes with one subject such as parked cars, waiting soldiers, hotel rooms, shipwrecks and other times with diverse subjects that together form one coherent non-narrative image. His color use is dark, mostly shades of black and gray, combined with white. Previously, Van der Put did work with color, but as he became more conscious of it, he became increasingly problematic of the phenomenon of color and chose to focus entirely on black, gray and white.

< Hester Oerlemans, *1 t/m 12*, spraypaint, 30 x 40 cm. (ingelijst)

^ Hester Oerlemans, *Berlijn*, spraypaint, 30 x 40 cm. (ingelijst)

◀ Joost Krijnen, *United as a community we achieved our dreams* (2015),
houtschool kleurpotlood op papier, 28,3 × 20,9 cm

^ Joost Krijnen, *Variété Fish* (2021), colored pencil on paper, 110 × 80 cm

HESTER OERLEMANS

Hester Oerlemans (1961) woont en werkt in Berlijn en Arnhem. Oerlemans studeerde aan de kunstacademie in Arnhem, waar ze nu ook lesgeeft. Het combineren van verschillende werelden en op een speelse manier commentaar leveren op de alledaagse werkelijkheid zijn thema's die voortdurend terugkeren in haar werk, vaak geïnspireerd door strips, waarin niets onmogelijk is. Na het behalen van haar diploma begon ze met het organiseren van acties en evenementen. Ze wilde namelijk meer in contact komen met andere mensen, met publiek dat kunst bewondert. Ze ontwikkelde in de jaren 90 de Arnhemse kunstinstelling 'Oceaan'. Dit kreeg een vervolg in Berlijn met 'Ozean'. Op deze plekken wil Oerlemans aandacht vragen voor de individuele kunstenaar. Er vinden dan ook alleen solotentoonstellingen plaats.

Oerlemans is een kunstenaar die met veel verschillende materialen werkt. In haar tekeningen, video's en sculpturen probeert ze het object zo te ontrafelen dat de kern ervan zichtbaar wordt. Daarnaast maakt ze, gevraagd en ongevraagd, creaties, installaties en ander werk voor de openbare ruimte die zij op onverwachte plekken neerzet of installeert. Ondanks dat Oerlemans als een veelzijdige kunstenaar wordt gezien, blijft het medium tekenen telkens terugkomen in haar werk. Hester tekent dan niet alleen met houtskool of inkt, maar ze beplakt ook lege vellen papier met gekleurde tape. Het worden losstaande illustraties of het zijn voorstudies voor ideeën die ze later in een andere vorm wil gaan uitvoeren.

Hester Oerlemans (1961) lives and works both in Berlin and Arnhem. She is an artist who works with various materials. Oerlemans studied at the art academy in Arnhem. After she graduated, she started organizing actions and events. This is because she desired to connect more with others, with the public that admires art in general. She developed the Arnhem art institution 'Ocean' in the 1990s. This was followed up in Berlin with 'Ozean'. In these spaces, Oerlemans wants to draw attention to the individual artist. Only solo exhibitions therefore take place.

Oerlemans is an artist who works with many different materials. In her drawings, videos and sculptures, she tries to unravel the object in such a way that its essence becomes visible. She also creates, solicited and unsolicited, creations, installations and other work for public space that she places or installs in unexpected locations. Despite the fact that Oerlemans is considered a multifaceted artist, the medium of drawing keeps recurring in her work. Not only does Hester draw with charcoal or ink, but she also covers blank sheets of paper with colored tape. They either become stand-alone illustrations or are preliminary studies for ideas that she later plans to execute in a different form.

JOOST KRIJNEN

Joost Krijnen (1983) studeerde af aan de AKV St.Joost Breda en was resident aan de Rijksakademie, Amsterdam. In 2015 won Krijnen zowel de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst als de Scheffer-prijs. Zijn werk is te vinden in collecties van het Dordrechts Museum, Stedelijk Museum Schiedam, Rijksmuseum Amsterdam en SCHUNCK Heerlen.

Krijnen heeft tijdens zijn maakproces geen specifiek doel voor ogen. Vaak wordt het beginproces van zijn tekeningen aangewakkerd door een fascinatie van iets uit de kunsten, literatuur of natuur. Maar het kan ook een gemoedstoestand zijn waar hij op dat moment iets mee wil. Zijn heldere lijnen van kleurpotlood komen op een beheerste, maar haastige en hoogproductieve manier op het papier terecht. Tijdens dit proces is hij op zoek naar het moment waarop zijn oorspronkelijke inspiratie langzaam naar de achtergrond verdwijnt. Daarna tekent Krijnen associërend en improviserend verder om op beelden te komen die hij van tevoren niet had kunnen bedenken. Na dit proces is het niet altijd meteen duidelijk voor Krijnen of de tekening daadwerkelijk is geslaagd. Volgens Krijnen komt dit door zijn wens om complexe gedachten ongecompliceerd te verbeelden. Hier hoort een zekere vermomming bij, die ook voor hemzelf pas op een later moment de ware bedoeling laat blijken.

Joost Krijnen (1983) graduated from AKV St.Joost Breda in 2007 and was resident artist at the Rijksakademie van Beeldende Kunsten in 2013 and 2014. In 2015, Krijnen won both the Royal Prize for Free Painting and De Scheffer. His works can be found in collections of the Dordrechts Museum, The Stedelijk Museum Schiedam, Rijksmuseum Amsterdam and SCHUNCK Heerlen.

Krijnen has no specific purpose in mind during his creative process. Frequently the starting process of his drawings is sparked by a fascination with the arts, literature or nature. However, it can also be a certain mood that he wants something to do with. His clear lines of colored pencil get onto the paper in a controlled, yet unhurried and highly productive manner. During this process, he is looking for the moment in which his original inspiration slowly fades into the background. After that, Krijnen draws further, associating and improvising to arrive at images he could not have thought of beforehand. After this process it is not always clear to Krijnen whether the drawing has actually succeeded, but at a later point he sees the drawing again and then notices that there is something interesting about it. According to Krijnen, this comes from his desire to depict complex thoughts in an uncomplicated way. This involves a certain disguise, which even for himself does not reveal its true intention until a later moment.

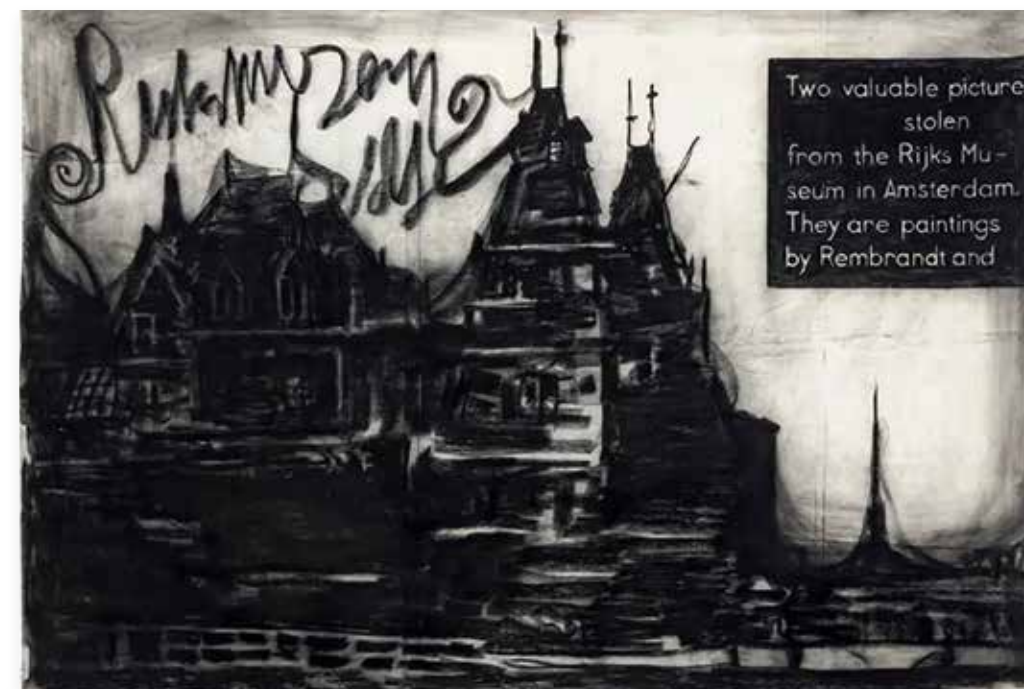
^ Frederique Jonker, *Black balloon reprise* (2020), spray paint en acryl marker op canvas, 190 x 154 cm

> Frederique Jonker, *Supergirls do cry* (2021), spray paint en acryl marker op canvas, 180 x 160 cm

^ Marcel van Eeden, *Den Haag - Zürich 1934-1936*, (serie van twee tekeningen) (2019) elk 250 x 170 cm

^ Marcel van Eeden, *no title (Stolen Pictures)* (2020), Oilpastel and watercolour on paper, 165 x 251 cm

^ Marcel van Eeden, *No title (Stolen pictures)* (2020), compressed charcoal on canvas, 165 x 258 cm

FREDERIQUE JONKER

Frederique Jonker (1991) studeerde aan de HKU, het Franck Mohr Instituut en aan de Rijksakademie Amsterdam. Jonker maakt gelaagde werken met diverse materialen en technieken die je misschien in eerste instantie niet associeert met tekenen en schilderen. Dit zijn bijvoorbeeld stanleymessen, tape en spuitbussen.

Haar proces begint met een veelvoud aan schetsen. Tekenend geeft Jonker de mogelijkheid iets te creëren wat ze zelf niet kan voorspellen. Dit is namelijk ook haar doel tijdens het werken. Jonker's oudere werk bestond uit stillevens die ze perfectioneerde tot het eigenlijk al goed was en dan ging ze nog verder. Nu heeft ze het roer omgegooid en werkt ze uit haar hoofd. Haar werken moeten een onvoorspelbaar karakter hebben en mogen niet té bedacht zijn. Anders wordt het volgens Jonker slechts een kopie van je idee en het moet juist daarboven uitstijgen. Jonker komt via haar intuïtieve werkwijze in een soort mentale flow, waardoor er soms teksten verward raken met haar lijnen. Dit kan bijvoorbeeld een songtekst zijn, maar ook een constructieve aanwijzing voor het werk zelf. Op deze manier ontstaan er complexe structuren op het oppervlak die alle kanten op vloeien. Alle unieke vormen spelen op elkaar in en stromen in elkaar door. En als je dan een stap terugneemt, herken je misschien de vorm van een machine die zelf weer mensachtige of draakachtige vormen heeft aangenomen.

Frederique Jonker (1991) graduated from HKU in 2014. She has studied at the Franck Mohr Institute and completed a residency at the Rijksakademie Amsterdam. Jonker creates layered works with various materials and techniques that might not initially associate with painting. Such materials are, for example, Stanley knives, tape and spray cans.

Her creative process begins with a multitude of sketches. Drawing allows Jonker to create something she cannot predict for herself. In fact, this is also her purpose while creating art. Jonker's older work consisted of still life painting. She perfected her painting until it was already basically great, and then kept continuing. Now she has changed directions and works from memory. She wants her works to have an unpredictable character, so they should not be too contrived. That is when it becomes just a copy of your idea, according to Jonker, and it should rise above just that. Through her intuitive method of working, Jonker gets into a different kind of brain flow. Because of this, sometimes verses can become entangled with her lines. This could be the lyrics to the music playing in the background, or a clue to the construction under her pen. One can instantly recognize this unpredictability in Jonker's work. Complex structures emerge on the canvas that flow in all kinds of directions. All of the unique forms interact and flow into each other. And by taking a step back you may find the form of a machine, which nowadays can sometimes even take on human-like or dragon-like forms.

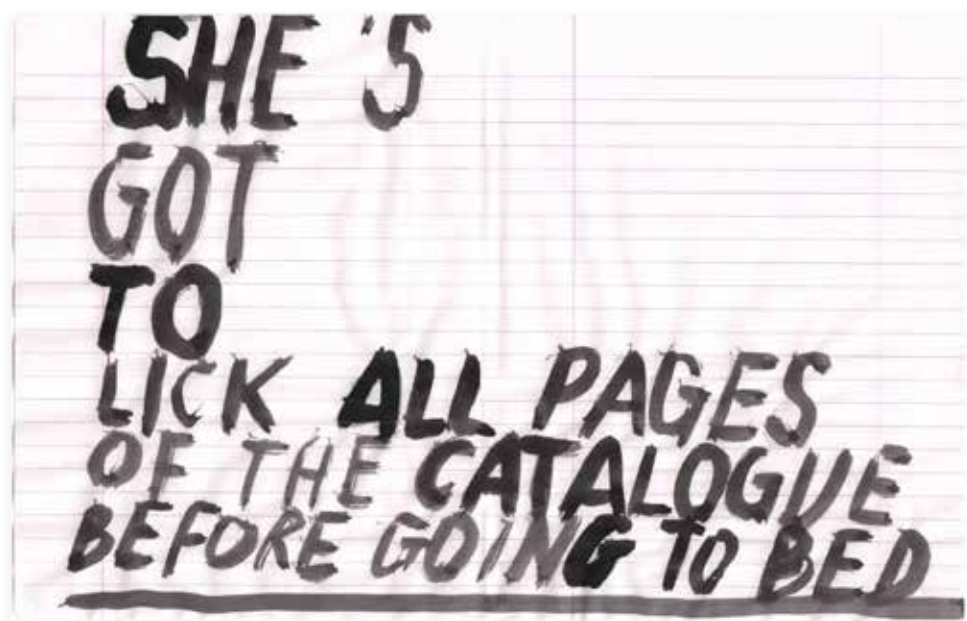
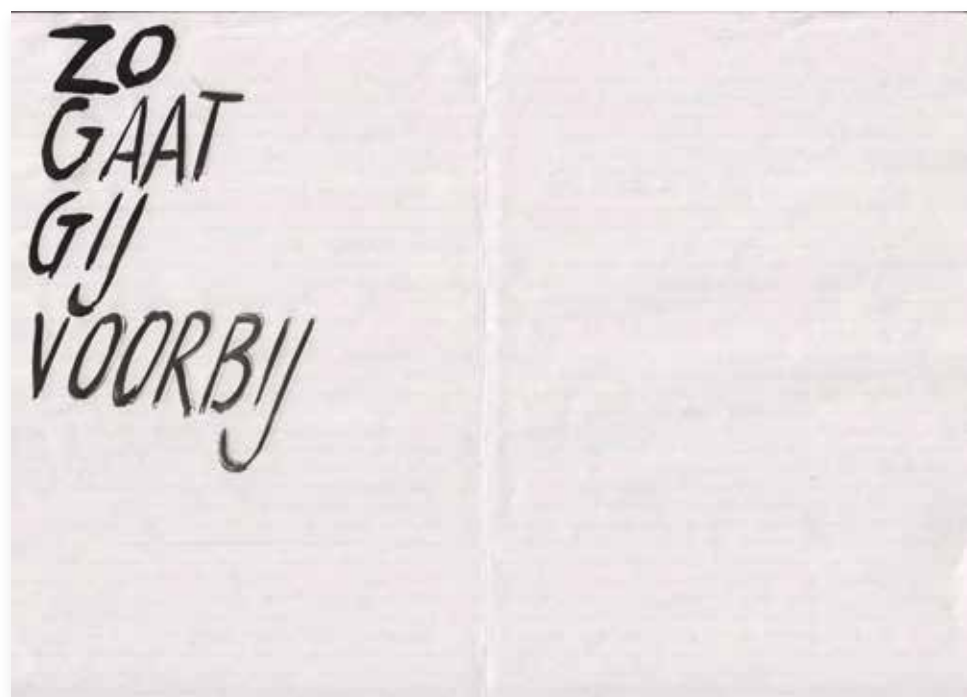
MARCEL VAN EEDEN

Marcel van Eeden (1965) studeerde aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Zijn kenmerkende serie tekeningen zijn een verzameling van foto's en illustraties uit de tijd voor zijn geboorte (ca. 1900-1965), verzameld uit oude tijdschriften, boeken en kranten. Zijn werk heeft een grote verscheidenheid aan onderwerpen van jaren '50 interieurs tot cartoons, abstracte patronen en teksten. Van Eeden werkt naast zijn zwart en wittekeningen ook met andere media, zoals kleur, schilderijen, beeldhouwwerken, animatiefilms en documentair.

Van Eeden heeft een fascinatie voor het vastleggen van momenten waarin hij zelf niet bestond. Dit brengt hem dicht bij een tijd die hij nooit heeft ervaren. Van Eeden combineert elementen uit het verleden om nieuwe realiteiten en verhalen te creëren. Dicht bij het eigen niet-bestaan kan je volgens Van Eeden niet komen. Zijn werken, hoewel ze onder fictie vallen, bestaan uit stukjes waarheid. Door de tijd in zijn kunstwerken te manipuleren, probeert Van Eeden het ongrijpbare te vangen en dicht bij een niet-beleefde tijd te komen. Hij ziet zijn zelf opgelegde beperking om alleen materiaal van vóór zijn geboorte te gebruiken, als een stimulans voor creativiteit. Omdat dit hem dwingt binnen bepaalde grenzen te werken en nieuwe mogelijkheden te ontdekken.

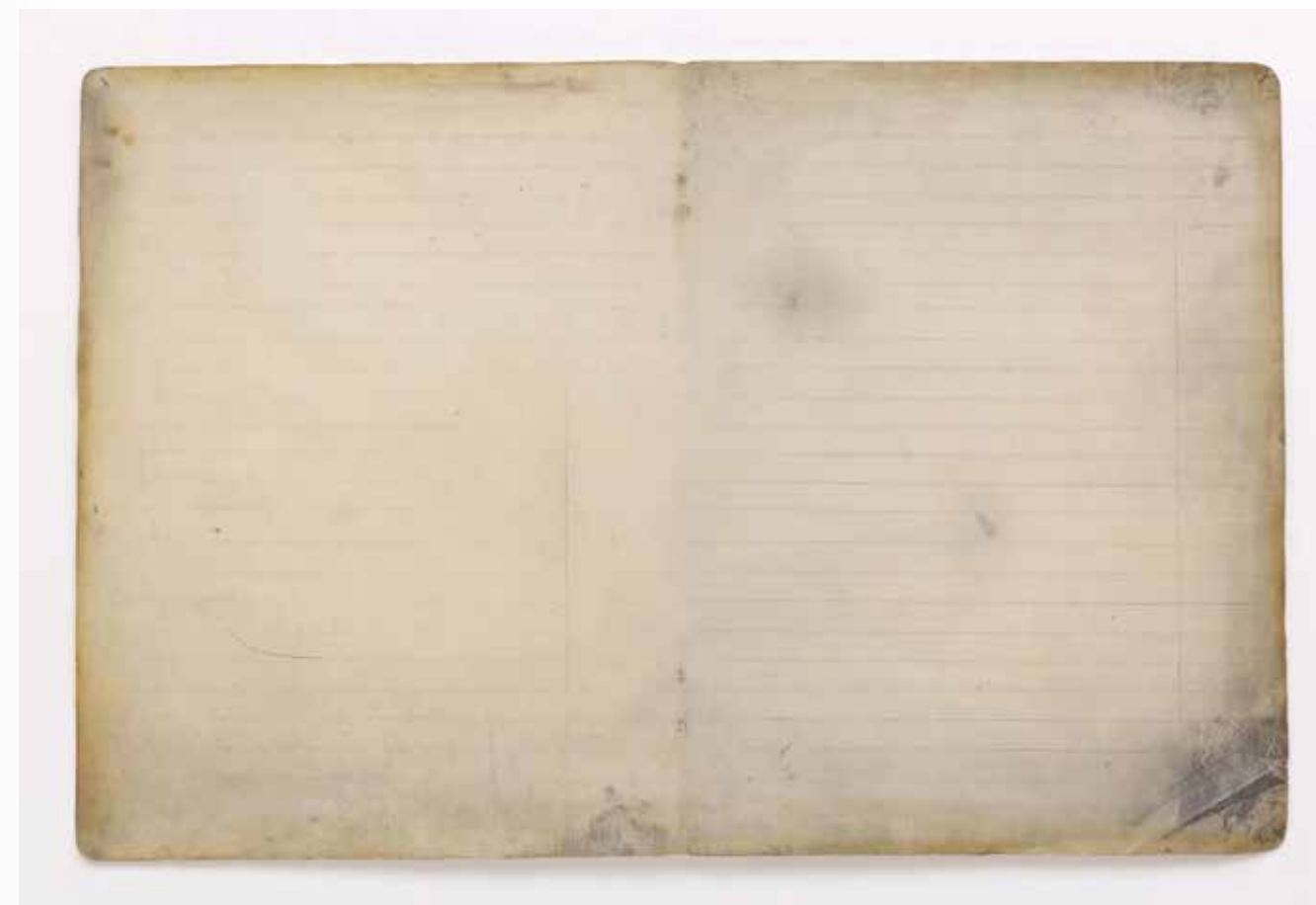
Marcel van Eeden (1965) studied at the Royal Academy of Art in The Hague. His signature series of drawings are a collection of photographs and illustrations from the time before his birth (ca. 1900-1965), collected from old magazines, books and newspapers. His work has a wide variety of subjects, from 1950s interiors to cartoons, abstract patterns and texts. Besides his black-and-white drawings, Van Eeden also works with other media, such as color, paintings, sculptures, animation film and documentary.

His fascination with these photographs lies in documenting moments in which he himself did not exist. This brings him closer to a period of time he never experienced. According to Van Eeden, you cannot get closer to your own non-existence. Although Van Eeden recognizes that it is impossible to fully experience this period of time, he tries to approach it through his art, combining elements from the past to create new realities and stories. His artworks, although falling under fiction, consist of fragments of truth. By manipulating the time in his artworks, Van Eeden tries to capture the intangible and to get closer to a non-experienced time, which represents the "non-being". His series is known for its cohesion and complexity, with each drawing and added story contributing to a greater picture full of references, making it profound for those willing to delve further into it. He considers his self-imposed restriction to use only pre-born material as a stimulation of creativity, because it forces him to work within certain limits and discover new possibilities.

^ Peter Morrens, *Zo Gaat Gij Voorbij* (uit *Point Blank Press-serie*) (1998-2021), ink on paper, 21 × 32 cm

^ Peter Morrens, *She's Got To Kick All Pages Of The Catalogus Before Going To Bed* (uit *Point Blank Press-serie*) (1998-2021), ink on paper, 21 × 32 cm

^ Peter Morrens, *300% more (image)* (2019), charcoal, graphite, watercolor pencil on paper 88,5 × 69,5 cm

^ Rik De Boe, *Real time* (2020), charcoal and oil stick on paper 152,5 × 112 cm > Rik De Boe, *Black square* (2019), charcoal and oil stick on paper 70 × 100 cm

PETER MORRENS

Peter Morrens (1965) woont en werkt in Antwerpen. Hij heeft grafiek en restauratie gestudeerd aan KASK in Gent. Naast kunstenaar is hij curator en was hij o.a. verbonden aan kunstenaarsinitiatief Voorkamer, te Lier België.

Opvallend aan het werk van Peter Morrens is dat er een grote variatie aan vorm en inhoud in zit. Naast tekenen, schildert en schrijft hij. Verder heeft Morrens sculpturen, installaties, performances, boeken en films gemaakt. In zijn werk maakt hij vaak gebruik van dubbelzinnigheid, vervreemding, absurditeit en humor. Hij inspireert zijn werk op wat er op het moment gaande is in zijn leven of in de wereld om hem heen. Hierdoor wordt in feite de lijn in zijn werk gevormd, doordat hij deze aanpast op de boodschap die hij over wil brengen. Dit doet hij bijvoorbeeld door beelden en fragmenten uit de wereld om ons heen om te zetten. Morrens maakt deze vertaalslag onder andere door delen te schrappen, te kopiëren en te bewerken. Het werk begint dus bij een bron, maar wordt zodanig verder geassocieerd dat het uiteindelijke werk een hele andere versie is dan de oorsprong. Zelfs als hij één van zijn eerdere werken als bron gebruikt.

Peter Morrens (1965) is living and working in Antwerp. He has studied graphics and restoration at KASK in Ghent. In addition being an artist, he is a curator. As such, he was earlier associated with artists' initiative Voorkamer, in Lier Belgium.

What is remarkable about Peter Morrens' work is that it contains a great variety of form and content. In addition to drawing, he paints and writes; Morrens has also made sculptures, installations, performances, books and films. His body of work reflects his extensive use of ambiguity, alienation, absurdity and a dose of humor. The variation in his work is due to the fact that he responds to what is going on in his life at the moment or in the world surrounding him. He inspires his work in response to this and as a result, the line in his work is formed, as he adapts it to whatever message he wants to convey. He does this, for example, by converting images and fragments from the world around us. Morrens makes this conversion partly by deleting, copying and editing parts. The work begins with a source, but is then further associated by Morrens in such a way that the final work is a completely different version from the original, even if he has used one of his earlier works as a source.

RIK DE BOE

Rik De Boe (1964) is een Belgische kunstenaar die in 1988 afstudeerde aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Gent. Naast zijn eigen artistieke praktijk is De Boe ook medeoprichter en actief als curator van tentoonstellingsruimtes als Voorkamer en Garage Neven.

Sinds zijn afstuderen heeft hij een prominente rol gespeeld in de kunstwereld, met talrijke tentoonstellingen die zijn unieke artistieke visie laten zien. Een kenmerk van De Boe's werk is zijn voorliefde voor tekeningen gemaakt met houtskool op papier, een medium dat hij al jaren trouw blijft. Een ander opvallend aspect van zijn werk is de nadruk op licht. Licht speelt een cruciale rol in zijn composities, waarbij texturen, reflecties en patronen worden benadrukt om diepte en dimensie te creëren. In zijn oeuvre zijn er duidelijke terugkerende thema's, zoals ruimte en architectuur. Architectonische kenmerken zoals jaloezieën, vensters en gevels zijn vaak terug te vinden in zijn werken, waarbij vensters in het bijzonder een centrale rol spelen. Ze symboliseren voor De Boe de grens tussen binnen en buiten.

Rik De Boe is a Belgian artist who graduated from the Royal Academy of Fine Arts in Ghent in 1988. In addition to his own artistic practice, De Boe is also co-founder and curator of the exhibition spaces Front Room and Garage Neven, where he shares his passion for art and inspires others with his creative vision.

Since his graduation, he has played a prominent role in the art world, with numerous exhibitions showcasing his unique artistic vision. A signature feature of De Boe's work is his fondness for drawings made with charcoal on paper, a medium he has remained faithful to for years. Another noticeable aspect of his work is the focus on light. Light plays a crucial role in his compositions, emphasizing textures, reflections and patterns to create depth and dimension. There are clear recurring themes in his work, such as space and architecture. Architectural features such as blinds, windows and facades are often found in his works. These elements symbolize for De Boe the border between inside and outside, with windows in particular playing a central role.

BE *TEKEN* IS

Een essay van eerstejaars studenten Docent Beeldende Kunst en Vormgeving aan ArtEZ Arnhem: Emmy, Helen, Letícia, Layla, Louise, Neele, Noa, Siena en Zoë. Het gedicht is geschreven door Emmy.

Waar denk jij als eerste aan bij het begrip tekenen?

Tekenen heeft heel veel betekenissen, die voor iedereen anders kan zijn. Voor een schilder een schets, voor een grafisch ontwerper een test, voor een bouwvakker een taak. Volgens de Van Dale kent het begrip tekenen drie betekenissen. Allereerst een handtekening onder een stuk plaatsen. Ten tweede om met een medium iets af te beelden of door middel van lijnen voor te stellen. En ten slotte karakteristiek zijn voor: 'Dat tekent hem'. In dit essay onderzoeken we wat tekenen voor kunstenaars betekent.

Tekenen is een activiteit waarbij lijnen, vormen en kleuren worden gebruikt om iets weer te geven. Of het nu een representatie van de werkelijkheid is, een abstract concept of een innerlijke emotie. Voor veel mensen is tekenen een vorm van zelfexpressie of een uitlaatklep. Voor de één zit het plezier van tekenen in het proces, voor de ander misschien in het gevoel dat het beeld 'gelukt' is. Tekenen leert de mens goed en nauwkeurig te kijken naar onze omgeving en daarmee het visuele bewustzijn te ontwikkelen. Abstracte ideeën of gevoelens kunnen op papier gezet worden, waardoor jezelf beter in staat bent deze te begrijpen en te verwerken en te delen met anderen. We markeren het, we geven het een kleur, zodat het opvalt en we er onze aandacht op kunnen richten. Door iets vast te leggen wordt het eenvoudiger en gemakkelijker om je in te leven. Met het communiceren van je persoonlijke gedachten door middel van een schets, of een tekening kun je in feite meer zeggen dan alleen met woorden. Daarmee is tekenen een toegankelijk medium en een natuurlijke (beeldende) manier van communiceren.

Velen denken bij het begrip tekenen aan potloden of stiften op papier. Echter als je er langer over nadenkt, blijkt dat we nog veel meer dingen als tekenen zouden kunnen beschouwen. Denk bijvoorbeeld aan een medium waarbij minder precies mee gewerkt kan worden, zoals tape, of krassen met een scherp voorwerp. Zelfs de menselijke huid kan getekend zijn, door bijvoorbeeld littekens of tatoeages. Hoewel tekeningen tweedimensionaal zijn, kunnen ze toch op oppervlaktes verschijnen die driedimensionaal zijn. Dit roept de volgende vragen op: Wanneer wordt iets als tekenen beschouwd? Is schilderen bijvoorbeeld ook tekenen of is dat alleen tekenen als je schildert op een "tekenachtige" manier. Maar wanneer is een tekening dan een kunstwerk? Is het wanneer iemand in staat is een tekening te maken die niet van een foto is te onderscheiden? Of juist wanneer de boodschap achter het werk de esthetische waarde overschrijdt? Kunnen letters die teksten vormen om deze boodschap te versterken dan ook ineens als tekeningen worden beschouwd? Wat is toch deze tekenachtige manier die telkens terugkomt? Wat maakt dat we iets als een tekening beschouwen? Zijn dat lijnen? Of kunnen dat ook vlakken zijn? Wellicht gaat het puur om de sporen die men achterlaat

op een vlak. In dat geval zou je kunnen zeggen dat sporen in het zand, bijvoorbeeld van voetafdrukken ook tekeningen zijn.

Waar tekenen een vrije vorm is van waar je de lijnen en sporen plaatst ligt daar tegelijkertijd ook een tegenstelling in, voor wanneer deze reeds zijn geplaatst. Net als bij littekens is het bij veel tekeningen lastig om de sporen uit te wissen. Bij potlood kan er gegumd worden, maar ook dit laat sporen na. Een tekening uitwissen zonder het oppervlak te beschadigen is vaak niet mogelijk, behalve misschien dan in het zand op het strand, waar de zee de sporen uitwist. Wat zeker is: tekenen geeft de wereld vorm, of het nou gaat om de innerlijke-, sociale-, fysieke of de echte wereld.

Waar zie jij tekenen in terug?
Tekenen
Tekenen met lijnen op papier
Potlood of penseel
Een streep die volgt
Een spoor dat probeert bij te houden
Vast te leggen
Wat de weg was
De route die is afgelegd
Of sporen in het zand
Schelpen op het strand
Of de lijnen in je hand
Volg je die sporen
Op zoek naar de betekenis
Lijnen in een gezicht
Sporen van de tijd
De afdruk
In papier of op karton
Krassen in ijzer of beton
Zijn tekeningen dan
De sporen van

MEAN INK S

An essay by first-year students Teacher of Visual Arts and Design at ArtEZ Arnhem: Emmy, Helen, Letícia, Layla, Louise, Neele, Noa, Siena and Zoë. The poem was written by Emmy.

When you think of the term drawing, what do you think of first?

Drawing has many meanings, for everyone it can be different. To a painter it is a sketch, to a graphic designer it is a test, to a construction worker it is a task. According to the Van Dale, the term drawing has three meanings. First, to put a signature under a piece. Second, to use a medium to depict or represent something through lines. And finally to be characteristic of, "That draws him."

Drawing is an activity in which lines, shapes and colors are used to represent something. Whether it is a representation of reality, an abstract concept or an inner emotion. To many people who draw, it is a form of self-expression or an exhaust valve. To some people, the joy of drawing lies in the process, for others it perhaps lies in the feeling that the image has "succeeded."

Drawing teaches people to look closely and precisely at our surroundings, and thereby developing visual awareness. Abstract ideas or feelings can be put on paper, making yourself more able to understand and process them. We highlight it, we give it a color, so that it will stand out and we can give it our attention. By capturing it, it becomes easier to share. In fact, communicating your personal thoughts through a sketch, or a drawing allows you to say more than with simply words. This makes drawing an accessible medium and a natural (visual) way to communicate.

Many people associate the concept of drawing with pencils or markers on paper. However, if you think about it a little longer, it turns out that we might consider many more things as drawing. For instance, consider a medium where less precise work can be done, such as tape, or scratching with a sharp object. In fact, even human skin can be drawn, through scars or tattoos. Although drawings are two-dimensional, they can still appear on surfaces that are three-dimensional.

This raises the following questions: When is something considered as drawing? For example, is painting also drawing or is it only drawing when you are painting in a "drawing-like" way. Then again, when is a drawing a work of art? Is it when somebody is able to create a drawing that is undistinguishable from a photograph? Or rather when the message behind the work goes beyond aesthetic value? Can letters that create texts to emphasize this message then also suddenly be considered as drawings? After all, what is this drawing-like way that keeps recurring? What makes us consider something a drawing? Are those lines? Or could they also be planes? Perhaps it is purely about the marks one leaves on a plane. In that case, you could say that traces in the sand of footprints, for example, are also

drawings. Whereas drawing is a free form of where you place the lines and traces, there is at the same time a contrast in that, for when they have already been placed. Similar to scars, with lots of drawings it is difficult to erase the traces. With pencil, one can erase, but this too leaves traces. Erasing a drawing without damaging the surface is often not possible, except perhaps in the sand on the beach, where the sea erases the marks. One thing is certain: drawing shapes the world, whether it is the inner, social, or real world.

What do you see drawing in?

Drawing

Drawing with lines on paper

Pencil or brush

A line that follows

A trace that tries to keep up

To capture

What the road was

The route taken

Or tracks in the sand

Shells on the beach

Or the lines in your hand

Do you follow those traces

Looking for the meaning

Lines in a face

Traces of time

The imprint

In paper or on cardboard

Scratches in iron or concrete

Are drawings then

The traces of

